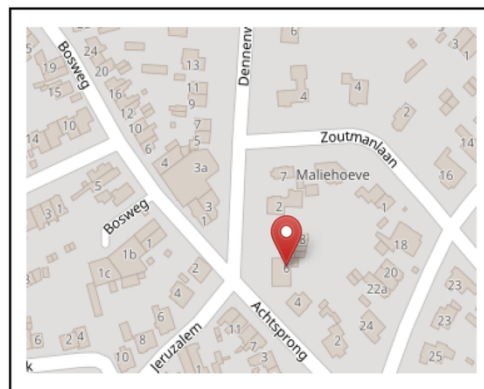

Villa In 't Gedrang
Achtsprong 6
6881 HA Velp

Monumentgegevens

Monumentnummer 0000235
Inschrijving register 29 augustus 2008
Kadastrale aanduiding Velp K 796

Historie en ligging:

Deze eenvoudige voormalige, voor de buurtschap Jeruzalem unieke, boerderij van het hallehuistype werd rond 1900 gebouwd en vertoont in de voorgevaldecoratie invloeden van de neorenaissance. Het pand is gelegen op de hoek van de Achtsprong en de Dennenweg. Op deze viersprong komen verder nog de Bosweg en Jeruzalem uit. De Achtsprong ligt aan de rand van het buurtschap Jeruzalem. De voormalige boerderij is met de voorgevel schuin op de Achtsprong gericht. De nok loopt parallel aan de Dennenweg.

Het buurtschap Jeruzalem wordt genoemd naar een gelijknamige hofstede en bestond oorspronkelijk uit enkele boerderijen, een paar papiermolen en enkele arbeiderswoningen. In de tweede helft van de negentiende eeuw en het eerste decennium van de twintigste werden in het gebied meerdere villa's gebouwd. Het bijzondere gebied wordt doorsneden door de smalle Rozendaalse beek waaraan zich vroeger de papiermolens bevonden. De voormalige boerderij, die de laatste tastbare herinnering vormt aan de agrarische activiteiten in dit gebied, heeft een kleine voortuin en een zijtuin. Aan de achterzijde bevinden zich enkele garageboxen waarop de bescherming niet van toepassing is. Voor de deuren aan de achterzijde bevindt zich nog een klein gedeelte van de originele bestrating.

Plattegrond en opbouw:

Het pand heeft een rechthoekige plattegrond op één bouwlaag met een zolderverdieping. Rond het pand loopt een gepleisterde plint. Met uitzondering van de voorgevel zijn alle gevels gepleisterd en zijn er wijzigingen in de indeling aangebracht. De voorgevel is gemetseld in kruisverband. Het dak van het pand wordt gevormd door een zadeldak dat is belegd met betonpannen. Aan de korte gevelzijden is het dak voorzien van windveren. De goten aan de lange gevelzijden zijn vernieuwd.

Voorgevel:

De voorgevel heeft een asymmetrische indeling met vier assen op de begane grond. De anderhalf steens strek met gepleisterde aanzet- en sluitstenen. Ter hoogte van de onder-, boven-, en wisseldorpels bevinden zich gepleisterde speklagen. Het zoldervenster bestaat uit een stolpraam met een rondboogafsluiting aan de bovenzijde. De boogtrommel is gevuld met metselmozaïek. De rondboog heeft een gepleisterde sluitsteen.

Linker zijgevel:

Deze gevel heeft ter plaatse van het woongedeelte een groot, nieuw ingehakt, venster met links daarvan een stolpraam met bovenlicht waarvan de luiken zijn verdwenen. Het stalgedeelte heeft twee getoogde stalvensters met 6-ruiten verdeling.

Achtergevel:

De achtergevel heeft in het midden nog de oorspronkelijke korfboogvormige deeldeuren met een in het pleisterwerk vrijgelaten korfboog. Do staldeurtjes aan weerszijden zijn vervangen door dubbele houten garagedeuren. De zolderverdieping heeft een getongd hooiluikje.

Rechter zijgevel:

Deze gevel heeft een grijze pleisterlaag en heeft een deur met links daarvan een door luiken afgesloten, vernieuwd venster. Rechts in de gevel bevindt zich nog een 6-ruits stalvenster met rechts daarvan een nieuwe schuuraanbouw waarvan de achtergevel parallel loopt aan de achtergevel van de voormalige boerderij.

Reden van plaatsing:

Het pand bezit stedenbouwkundige waarde:

- als onderdeel van de bebouwing aan de Achtsprong, aan de rand van de voormalige buurtschap Jeruzalem. Dit in oorsprong agrarische gebied groeide in de tweede helft van de negentiende eeuw uit tot een gebied met villabebouwing en enige bedrijvigheid in de vorm van een uitspanning, een wasserij en een pension. Het historische karakter van dit gebied is goed bewaard gebleven en de voormalige boerderij is van groot belang voor de instandhouding hiervan (ensemblewaarde).
- de voormalige boerderij bevindt zich op de viersprong Achtsprong, Dennenweg Jeruzalem en Bosweg en ligt in de zichtas van nagenoeg al deze wegen en bepaalt hierdoor in hoge mate het aanzien van dit gebied (situeringswaarde). Het pand vormt de laatste tastbare herinnering aan het in oorsprong agrarische karakter van dit gebied en heeft hierdoor een hoge zeldzaamheidswaarde voor het betreffende gebied. Het pand is als boerderij uniek voor de buurtschap Jeruzalem aangezien de overige hier oorspronkelijke gesitueerde boerderijen verdwenen zijn.

Het pand bezit architectuurhistorische waarde:

- omwille van de redelijk gaaf bewaard gebleven hoofdvorm, de detaillering en het materiaalgebruik, waarbij voor wat betreft de detaillering van de voorgevel invloeden van de voor de bouwtijd karakteristieke neorenaissancestijl herkenbaar zijn. De aangebrachte wijzigingen zijn ondergeschikt aan de oorspronkelijkheid van dit, als boerderij gebouwde, pand. In dit gebied zijn verder geen boerderijen te vinden.
- als een redelijk gaaf bewaard voorbeeld van een eenvoudige dorpsboerderij van rond de eeuwwisseling die juist in deze hoedanigheid, als laatste restant van de oorspronkelijke agrarische bebouwing uniek is voor de buurtschap Jeruzalem.

Voldoet aan de basisnormen a en b alsmede aan de meerwaarden 1b, 1d, 2a, 2h. Op grond van bovenstaande voldoet het pand aan artikel 1, sub a, b en o van de gemeentelijke monumentenverordening.

Voorgevel In 't Gedrang– 2016 Foto: Cees Alberts / Fotoclub Veluwezoom © CC BY-NC-ND